

Για μια στρατηγική στη διαποίμανση των αυτιστικών παιδιών.

/ [Πεμπτούσια](#)

Η μελέτη του Δρ Αθανασίου Κολιοφούτη [προηγούμενο άρθρο: www.pemptousia.gr/?p=67231], εισέρχεται πλέον στον πυρήνα της προβληματικής για την Ποιμαντική των ανθρώπων που υποφέρουν από τη διαταραχή του αυτισμού.

3. Ο σχεδιασμός μιας ποιμαντικής στρατηγικής για τη διαποίμανση των αυτιστικών παιδιών.

Η χάραξη μιας υπεύθυνης και αποτελεσματικής ποιμαντικής στρατηγικής για τη διαποίμανση όχι μόνο των αυτιστικών παιδιών αλλά και όλων των ατόμων με ειδικές ανάγκες προϋποθέτει κατ' αρχήν την σύσταση ενός σχετικού ποιμαντικού φορέα, ο οποίος θα επωμιστεί με την ανάληψη και την οργάνωση αυτού του εξαιρετικά δύσκολου εγχειρήματος. Σήμερα, στα πλαίσια των συνοδικών επιτροπών, υποεπιτροπών ή οργανισμών της Εκκλησίας της Ελλάδος, δεν υφίσταται μια οργανωμένη δομή με αντικείμενο την διαποίμανση των ΑΜΕΑ. Ενώ στο χώρο της Δύσης, η ένταξη των ΑΜΕΑ και εν προκειμένω των αυτιστικών παιδιών, στην ενοριακή ζωή της Εκκλησίας, αντιμετωπίζεται ως αδιαμφισβήτητη ποιμαντική προτεραιότητα, που οδηγεί στην ανάληψη σχετικών ποιμαντικών πρωτοβουλιών στα πλαίσια επί τούτου συσταθέντων εξειδικευμένων ποιμαντικών δομών , στον χώρο της καθ' ημάς Ανατολής, δυστυχώς, το παραπάνω θέμα αντιμετωπίζεται αποσπασματικά και πρόχειρα[35].

Μια απλή έρευνα στον χώρο του διαδικτύου οδηγεί στο συμπέρασμα πως τέτοιου είδους ποιμαντικές δομές έχουν συσταθεί με επιτυχία σε διάφορες χώρες του κόσμου και λειτουργούν αποτελεσματικά υπό την αιγίδα τοπικών χριστιανικών Εκκλησιών. Η «Εθνική Σύμπραξη των Ρωμαιοκαθολικών για την Αναπηρία », που λειτουργεί από το 1982 στην Αμερική, συστήθηκε προκειμένου να προαγάγει τον ποιμαντικό προβληματισμό για τη διακονία του ποιμένα στους ανθρώπους με ποικίλες αναπηρίες και να υλοποιήσει έμπρακτα την ήδη από το 1978 εξαγγελθείσα ποιμαντική διακήρυξη των επισκόπων όλης της χώρας, σχετικά με το ευαίσθητο αυτό θέμα[36].

Ειδικά το « Ανώτατο Σώμα των Συμβούλων » αυτού του φορέα περιλαμβάνει ένα πολυπαραγοντικό τμήμα της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας: Καρδινάλιοι και Επίσκοποι, ποιμαντικοί σύμβουλοι επισκοπών σε θέματα ΑΜΕΑ, τα ίδια τα άτομα με μειονεξίες και τα μέλη των οικογενειών τους, άλλοι θρησκευτικοί λειτουργοί και επιστήμονες, συναπαρτίζουν μια ενιαία ερευνητική ομάδα, η οποία θέτει υπό το μικροσκόπιο της ενδεδειγμένης και συνεχούς έρευνας της όλα όσα άπτονται της επιτυχούς διαποίμανσης των ΑΜΕΑ[37].

Τα αποτελέσματα αυτής της έρευνας μετασχηματίζονται σε συγκεκριμένες προτάσεις, που προφανώς επηρεάζουν την χάραξη της ποιμαντικής στρατηγικής της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας της Αμερικής στον συγκεκριμένο τομέα. Είναι μάλιστα, χαρακτηριστικό ότι στα πλαίσια της λειτουργίας αυτής της ποιμαντικής δομής, δραστηριοποιούνται ειδικές ομάδες εργασίας, προκειμένου να μελετήσουν συστηματικά όλες τις παραμέτρους διαποίμανσης εξειδικευμένων μορφών αναπηρίας ή πολύπλοκων διαταραχών, όπως για παράδειγμα του αυτισμού.

Όπως αποδεικνύεται από την προσεκτική μελέτη των πληροφοριών της σχετικής ιστοσελίδας, η συνεργασία αρχιεπισκόπων της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας της Αμερικής, εξειδικευμένων δασκάλων ειδικής αγωγής, ποιμαντικών συμβούλων, συμβούλων θρησκευτικής αγωγής και άλλων θεραπευτών, μετουσιώνεται σε απτές προτάσεις και συγκεκριμένες εισηγήσεις για την εφαρμογή μιας κατά το δυνατόν αποτελεσματικής ποιμαντικής του αυτισμού, οι οποίες υποβάλλονται υπεύθυνα στα αρμόδια όργανα του συμβουλίου[38]. Έτσι, με την αξιοποίηση της επιστημονικής τεχνογνωσίας μπορεί να επιτευχθεί το μέγιστο δυνατό αποτέλεσμα. Ανάλογα μοντέλα ποιμαντικής οργάνωσης εντοπίζονται και στους κόλπους άλλων τοπικών Εκκλησιών ή χριστιανικών ομολογιών άλλων χωρών[39].

Με δεδομένο ότι η Ορθόδοξη ποιμαντική συμβουλευτική είναι διακριτή από την κοσμική ποιμαντική συμβουλευτική της Δύσης και γίνεται αντιληπτή πρωτίστως ως πνευματική πατρότητα και εξομολογητική[40], η μεταφορά ανάλογων ποιμαντικών μοντέλων από το χώρο της Δύσης και η προσαρμογή τους στα δεδομένα του Ορθόδοξου πνευματικού βίου δεν θα αποτελούσε μια επίμεμπτη πράξη. Ως εκ τούτου, η εξειδίκευση του ποιμαντικού έργου και η προσαρμογή του στις ανάγκες και ιδιαιτερότητες των ΑΜΕΑ, σύμφωνα με όσα εκθέσαμε παραπάνω, καθιστά την σύσταση ενός διακριτού ποιμαντικού φορέα που θα αναλάβει εξολοκλήρου το έργο αυτό, επιτακτική ποιμαντική αναγκαιότητα[41]. Ο φορέας αυτός, με την επωνυμία, « Οργανισμός Ποιμαντικής Μέριμνας των Ατόμων με Αναπηρίες », θα μπορούσε να υπαχθεί στην συνοδική επιτροπή Θείας Λατρείας και Ποιμαντικού Έργου και να τελεί υπό την εποπτεία και ευλογία του συνοδικού αρχιερέα, ο οποίος κάθε φορά προΐσταται αυτής της επιτροπής.

Η διαστρωμάτωσή του σε επιμέρους τμήματα, τα οποία θα εξειδίκευαν την ποιμαντική διακονία της Εκκλησίας ανάλογα με τη μορφή της αναπηρίας του ποιμνίου, θεωρείται αναγκαία. Θα υπήρχε για παράδειγμα, τμήμα κωφάλαλων, τυφλών, νοητικά υστερούντων, αυτιστικών και άλλων ψυχοσωματικών διαταραχών. Η επάνδρωση του κάθε τμήματος με τους καθ' ύλην αρμόδιους επιστήμονες, όπως ψυχιατρούς, παιδοψυχολόγους, δασκάλους ειδικής αγωγής, κοινωνικούς λειτουργούς, θεραπευτές και άλλους, οι οποίοι θα εισηγούνται

σχετικές προτάσεις, θα εποπτεύουν την εφαρμογή τους στην ποιμαντική πράξη και θα αξιολογούν συνεχώς την αποτελεσματικότητά τους, θεωρείται αυτονόητη. Η αλληκάλυψη των τμημάτων και η συνεργασία τους με άλλες ποιμαντικές δομές της Εκκλησίας, όπως για παράδειγμα το Ίδρυμα Ποιμαντικής Επιμορφώσεως, στις οποίες θα διοχετεύονται τα συμπεράσματα του παραγόμενου έργου των επιμέρους τμημάτων, προς γνώση κάθε ενδιαφερόμενου και ειδικά των επιμορφούμενων ποιμένων της Εκκλησίας, θεωρείται επίσης επιβεβλημένη.

Ένα δίκτυο συνεργασίας μεταξύ αυτού του φορέα και των κατά τόπους μητροπόλεων θα εξυπηρετούσε την άμεση μεταφορά αυτών των προτάσεων στις παρυφές άσκησης του ποιμαντικού έργου. Ειδικότερα, η εκπροσώπηση στο τμήμα ποιμαντικής διακονίας των αυτιστικών, των γονέων αυτών των παιδιών, οι οποίοι βιώνουν πιο έντονα και εκ του σύνεγγυς το δράμα των παιδιών τους, θα επιτύγχανε την βιωματοκεντρική προσέγγιση του προβλήματος, θα εξασφάλιζε την συνεχή ανατροφοδότηση των κέντρων αποφάσεων με συνεχώς νέα στοιχεία και θα αποδείκνυε εμπράκτως της ποιμνιοκεντρική διάσταση της ποιμαντικής. Οι άνθρωποι αυτοί, οι οποίοι, όπως θα καταδειχθεί παρακάτω, αισθάνονται περιθωριοποιημένοι από τις αρμόδιες κρατικές αρχές και αμέτοχοι στο θέμα της ειδικής αγωγής των παιδιών τους, μ' αυτό τον τρόπο θα αισθάνονταν ότι η Εκκλησία τους αφουγκράζεται και στέκεται δίπλα τους στο πρόβλημα που αντιμετωπίζουν.

Όπως ήδη, έχουμε σημειώσει στην εισαγωγή αυτού του πονήματος, η διαποίμανση των παιδιών με διαταραχή του φάσματος του αυτισμού συνιστά μία εκ των ων ουκ άνευ δυσχερέστατη προσπάθεια με αντικειμενικές δυσκολίες. Η κατά το δυνατόν επιτυχής αντιμετώπιση της πολυπαραγοντικής αυτής εγκεφαλικής διαταραχής, την αιτία της οποίας η ιατρική επιστήμη δεν έχει μέχρι σήμερα επιτύχει να αποκρυπτογραφήσει, προϋποθέτει ανεξάντλητα αποθέματα υπομονής, επιμονής και πάνω απ' όλα αγάπης, στοιχεία τα οποία ο ποιμένας, ως μιμητής του αρχιποίμενα Χριστού οφείλει εκ των πραγμάτων να έχει. Η έγερση της αγάπης και του ενδιαφέροντος προς το πάσχοντα και η αντιμετώπιση του ασθενούς ως ανεπανάληπτου προσώπου, προς το οποίο συμπάσχει ο ιερέυς, επιβεβαιώνουν την επίγνωση της χριστοκεντρικής διάστασης του ποιμαντικού έργου εκ μέρους του[42].

[Συνεχίζεται]

[35] Η ραγδαία αύξηση των ποσοστών παιδιών με διαταραχή στο φάσμα του Αυτισμού στην Αμερική έχει ήδη ενεργοποιήσει τους εμπλεκόμενους φορείς. Γι'αυτό στη μελέτη μας θα επικαλεστούμε αρκετές φορές το παράδειγμα της συγκεκριμένης χώρας: <http://www.ncpd.org/ministries-programs/specific/autism>.

[36] <http://www.ncpd.org/about/mission>.

[37] <http://www.ncpd.org/about/board>.

[38] <http://www.ncpd.org/about/councils/autism>.

[39] <http://www.churchofengland.org/clergy-office-holders/ministry/cmddp.aspx>,
<http://www.elnortedecastilla.es/20121202/local/palencia/dicesis-palencia-crea-departamento-201212021157.html>, <http://www.pastoraldelsord.org/node/166>. Βλ. σχ. Δελλασούδας Λ., *Εκκλησία και Κοινωνική Ένταξη Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες*, Αθήνα 1997, σ. 92.

[40] Βαρριάς Α., οπ. παρ. σ. 46.

[41] Ανάλογες προτάσεις κατά το παρελθόν, υποβλήθηκαν ως αποτέλεσμα σχετικών εμπειρικών ερευνών γενικότερα για τα ΑΜΕΑ και από άλλους διαπρεπείς επιστήμονες, στα πλαίσια της θεματικής « Εκκλησία και Αναπηρία »: Δελλασούδας Λ., οπ. παρ., σσ. 91 - 137. Δικό μας επιστημονικό στόχο αποτελεί η ποιμαντική επικαιροποίηση και ο εμπλουτισμός αυτών των προτάσεων, η ποιμαντική αξιολόγησή τους και η υπόδειξη πρακτικών τρόπων εφαρμογής τους στο πεδίο των διαταραχών του αυτισμού.

[42] π. Γκίκας Α., οπ. παρ. σσ. 76-77.